

Els tresors de la Valltorta (I)

Jordi Domingo Calabuig

Des de fa un cert temps a la Valltorta tenim la sort de poder observar cabres salvatges. Aquests animals imponents, els últims grans mamífers del nostre territori, pertanyen a l'espècie *Capra pyrenaica* i concretament a la subespècie *hispanica*. I dic que tenim la sort de gaudir de la seua presència per dues raons.

La primera és que, de les quatre subespècies peninsulars, ja n'hem fet desaparèixer dues. Sí, heu llegit bé. La pressió de la cacera, la destrucció dels hàbitats originals i la competència amb una cabanya ramadera excessiva han provocat l'erradicació de la *Capra pyrenaica* subsp. *lusitànica* (pròpia de les serralades portugueses) i més recentment, hem hagut d'assistir al trist espectacle de l'extinció de la *Capra pyrenaica* subsp. *pyrenaica*, de la qual tan sols restava a tot el món una femella aïllada al Parc Nacional d'Ordesa (Osca) i que finalment va morir, esborrant-se definitivament aquest animal del planeta. Malgrat tot, som afortunats de viure a un indret on les poblacions de cabres salvatges no estan en perill, sinó tot el contrari: la subespècie *hispanica* (la que viu a casa nostra, a les serra-

lades andaluses i catalanes), i la subespècie *victoriae* (la que viu a la serra de Gredos), han crescut d'una manera notable des dels anys 70 gràcies a la protecció d'alguns ambients i també per la manca quasi absoluta d'enemics naturals (recordeu que també extingírem quasi definitivament el llop i l'ós).

La segona raó per la qual hem de considerar-nos afortunats és que a més de conservar encara la nostra cabra salvatge, som al lloc de la Península Ibèrica on la densitat de cabra és més elevada. La població que agrupa les cabres dels Ports de Besseit i el Maestrat està per damunt dels 8000 exemplars, i s'han enregistrat densitats de fins a 63 cabres per km².

A la Valltorta però la densitat no és pas elevada. El grup de cabres resident és de 6 a 10 femelles amb els seus nadissos, tot i que a l'època de festeig, des de novembre a gener, s'uneixen a elles un reduït grup de mascles. Tan sols un d'ells, el mascle dominant, el guanyador d'un combat ferotge entre mascles, tindrà el dret de copular amb totes elles. Els restants tan sols podran optar a una femella de manera furtiva, sense ésser des-

coberts pel mascle dominant. El guanyador exhibeix un comportament de veritable heroi. Amb les seues llargues banyes es passeja ensuperbit, orgullós del seu grup de femelles a les quals persegueix mostrant el llavi superior, treient la llengua fora i bramant d'una manera discreta i rogallosa, com si deixara entendre les seues intencions. Immediatament després de copular, el mascle abandona el grup per tal de buscar-ne un altre. Les femelles fecundades passaran en canvi 23 setmanes de prenyat fins a veure la seua descendència. Ah! Un detall...les cries de cabres no són cabriols, com se sol dir. Aquest mot es reserva per a una altra espècie de mamífer (*Capreolus capreolus* o *corzo* en castellà), un petit cérvol que no habita les nostres terres. En qualsevol cas, l'habilitat dels nadissos per a passejar tranquil·lament pels espadats més abruptes és sorprenent i des dels primers dies acompanyaran la seua mare allà on faça falta. No obstant això, la seguretat que proporciona el grup familiar no és per sempre: si la cria és una femella es quedarà definitivament en aquest ramat familiar amb la seua mare, ger-